AZ ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (negyedik kibővített tanács)

2006. április 6.*

A T-17/03. sz. ügyben,

a **Schmitz-Gotha Fahrzeugwerke GmbH** (székhelye: Gotha [Németország], képviseli: M. Matzat ügyvéd)

felperesnek

az **Európai Közösségek Bizottsága** (képviselik: V. Kreuschitz és V. Di Bucci, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

alperes ellen

a Bizottság által hozott, a Schmitz-Gotha Fahrzeugwerke GmbH számára Németország által nyújtott állami támogatásról szóló, 2002. október 30-i 2003/194/EK számú határozat (HL 2003. L 77., 41. o.) megsemmisítése iránt benyújtott keresete tárgyában

* Az eljárás nyelve: német.

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁGA
(kibővített negyedik tanács),

tagjai: H. Legal elnök, P. Lindh, P. Mengozzi, I. Wiszniewska-Białecka és V. Vadapalas bírák,

hivatalvezető: K. Andová tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2006. január 12-i tárgyalásra,

meghozta a következő

Ítéletet

Jogi háttér

1 Az EK 87. cikk értelmében:

„(1) Ha e szerződés másként nem rendelkezik, a közös piaccal összeegyeztethetetlen a tagállamok által vagy állami forrásból bármilyen formában nyújtott olyan támogatás, amely bizonyos vállalkozásoknak vagy bizonyos áruk termelésének előnyben részesítése által torzítja a versenyt, vagy azzal fenyeget, amennyiben ez érinti a tagállamok közötti kereskedelmet.

[...]

(3) A közös piaccal összeegyeztethetőnek tekinthető:

[...]

c) az egyes gazdasági tevékenységek vagy gazdasági területek fejlődését előmozdító támogatás, amennyiben az ilyen támogatás nem befolyásolja hátrányosan a kereskedelmi feltételeket a közös érdekkel ellentétes mértékben

[...]".

2 Az EK 88. cikk értelmében:

„[...]

(2) Ha a Bizottság – azt követően, hogy felhívta az érintett feleket észrevételeik megtételére – megállapítja, hogy egy állam által vagy állami forrásból nyújtott támogatás a 87. cikk értelmében nem egyeztethető össze a közös piaccal, vagy hogy az ilyen támogatást visszaélésszerűen használják fel, úgy határoz, hogy az érintett állam köteles a Bizottság által kitűzött határidőn belül a támogatást megszüntetni vagy módosítani.

[...]"

3 A nehéz helyzetben lévő vállalkozások megmentéséhez és szerkezetátalakításához nyújtott állami támogatásokról szóló közösségi iránymutatások (HL 1994. C 368., 12. o., a továbbiakban: iránymutatások) jelen ügyben irányadó szövegének 2.4. pontja értelmében:

„Az EK 87. cikk (2) és (3) bekezdése lehetővé teszi az EK 87. cikk (1) bekezdésének tilalma alá eső támogatás mentesítését.

[...]

A Bizottság úgy véli, hogy a megmentési célú és szerkezetátalakítási támogatások hozzájárulhatnak a gazdasági ágak fejlődéséhez anélkül, hogy a tagállamok közötti kereskedelmet a közösség érdekei ellenére befolyásolják, így amennyiben megfelelnek a 3. pontban meghatározott feltételeknek, az ilyen támogatásokat jóvá fogja hagyni. [...]"

4 Az iránymutatások 3.2.2. pontja értelmében:

3.2.2. Általános feltételek

Figyelemmel az alábbiakban részletezett, a támogatott területekre és a kis- és középvállalkozásokra vonatkozó különös rendelkezésekre, a Bizottság csak abban az esetben hagyja jóvá a támogatásnyújtást, ha a szerkezetátalakítási terv megfelel a következő feltételeknek:

[...]

C. A szerkezetátalakítás költségeihez és hozadékaihoz nyújtott arányos támogatás

A támogatás összegét és intenzitását szigorúan a szerkezetátalakítás lehetővé tételéhez feltétlenül szükséges minimumra kell korlátozni, és a támogatásnak a közösségi szempontból remélt előnyökhöz kell kapcsolódnia. A támogatás kedvezményezettjeinek a szerkezetátalakítási tervhez jelentős mértékben hozzá kell járulniuk saját forrásaikból, illetve a piaci feltételek között szerzett külső finanszírozásból. A torzító hatás korlátozása érdekében a támogatásnyújtás formáját úgy kell meghatározni, hogy a vállalkozás ne juthasson olyan forrástöbblethez, amelyet a szerkezetátalakítási folyamathoz nem kapcsolódó agresszív, piactorzító tevékenységre használhat fel. A támogatás nem fordítható a szerkezetátalakításhoz nem szükséges új beruházások finanszírozására. A pénzügyi szerkezetátalakítás céljából nyújtott támogatás nem csökkentheti túlzott mértékben a vállalkozás pénzügyi terheit.

[...]"

A jogvita előzményei

5 A Gothaer Fahrzeugwerke GmbH-t (a továbbiakban: GFW), amely korábban állami vállalat volt, 1994-ben privatizációjakor nyolc másik keletnémet társasággal együtt a Lintra Beteiligungsholding GmbH által vezetett csoportnak adták el. Mivel a privatizáció 1996-ban meghiúsult, a Bundesanstalt für vereinigungsbedingte Sonderaufgaben, amely állami szerv, újra átvette az ellenőrzést a GFW felett, hogy előkészítse újraeladását.

6 Miután megállapította, hogy a GFW eladása nem lehetséges, a Bundesanstalt a nevezett társaság üzletrészeinek elkülönítése mellett döntött. Ez az ügylet az alábbi 7–9. pontban leírt szakaszokból álló eljárás során ment végbe.

7 Az 1997. szeptember 3-i szerződéssel a GFW 54 000 német márkáért (DEM) megszerezte a Widahvogel Vermögensverwaltung (a továbbikban: Widahvogel) társaság összes üzletrészét; e társaság ügyvezetője Josef Koch volt.

8 Az 1997. szeptember 10-i szerződéssel az üzletrészek és a GFW „autógyártás" ágának az üzletrészekkel együtt járó megbízásai átszálltak a Widahvogelre. Egy – ugyanazon a napon kelt – másik szerződéssel a GFW üzletrésze átszállt a Weißstorch GmbH-ra, a későbbi Josef Koch GmbH-ra (az üzletrészek 30%-a), valamint a a Schmitz Cargobull AG tulajdonában lévő Schmitz-Anhänger Einkaufs- und Beteiligungsgesellschaft mbH & Co. KG-ra (az üzletrészek 70%-a). A befektetők 1 DEM-et fizettek az állóeszközökért. J. Kochot kinevezték a Widahvogel ügyvezetőjévé, amelynek cégneve Schmitz-Gotha Fahrzeugwerke GmbH-ra (a továbbiakban: Schmitz-Gotha vagy a felperes) változott.

9 1997. október 9-én a felperes mintegy 3 700 000 DEM ellenérték fejében megszerezte egyik beszállítójának, a Trailer System Engineering-nek (a továbbiakban: TSE) teljes tőkéjét; ezt a társaságot többségi részvényese, J. Koch alapította és irányította.

10 1998. május 18-i levelével a Németországi Szövetségi Köztársaság értesítette a Bizottságot a Schmitz-Gotha szerkezetátalakításához 1997 januárja óta nyújtott támogatásokról (a továbbiakban: az 1998. május 18-i bejelentés).

11 1998. június 12-i, 1999. december 21-i és 2000. május 17-i levelében a Bizottság kiegészítő tájékoztatást kért a német hatóságoktól. Ez utóbbiak 1998. október 15-i, 1999. július 21-i, 2000. április 27-i, 2000. december 1-jei és 2001. január 8-i levelükben válaszoltak.

12 2001. május 23-i levelével a Bizottság értesítette a Németországi Szövetségi Köztársaságot az EK 88. cikk (2) bekezdése szerinti eljárás megindításáról (HL C 211., 15. o.). Ezen eljárás keretein belül a Bizottság azt vizsgálta, hogy a Schmitz-Gotha javára tett intézkedések új, előzetes értesítés nélkül jóváhagyott támogatások-e az iránymutatások értelmében.

13 Ebben a határozatban a Bizottság különösen a szóban forgó támogatás arányossága tekintetében fejezte ki kétségeit, tekintettel az iránymutatások 3.2.2. C pontjában meghatározott feltételekre. A rendelkezésére álló adatok alapján a Bizottság ugyanis úgy vélte, hogy nem áll módjában megítélni, hogy a TSE visszavásárlása szükséges volt-e a Schmitz-Gotha szerkezetátalakításához. Következésképpen a Bizottság felszólította a német hatóságokat, hogy közöljék vele a Schmitz-Gothának a TSE-ben való részvételével kapcsolatos valamennyi információt, különösen azokat, amelyek ezen ügyletnek a vállalkozás szerkezetátalakításához való szükségességére vonatkoznak. Ezenkívül a Bizottság felhívta a Németországi Szövetségi Köztársaságot, hogy 2001. május 23-i levelét továbbítsa a támogatás kedvezményezettjének, és hangsúlyozta, hogy határozatát a rendelkezésére álló információk alapján hozza meg.

14 A Bizottság a 2001. augusztus 10-i és december 14-i levelekben kapta meg a Németországi Szövetségi Köztársaság észrevételeit. Ezzel szemben egyik érdekelt fél sem terjesztett a Bizottság elé észrevételt.

15 2002. március 4-i levelével a Bizottság újból kérte a német hatóságokat, hogy bizonyítsák, hogy a TSE visszavásárlása szükséges volt a Schmitz-Gotha szerkezetátalakításához.

16 A Bizottság a 2002. május 16-i, május 28-i és július 3-i levelekben kapta meg a Németországi Szövetségi Köztársaság észrevételeit.

17 A Bizottság az eljárást a Németország által a Schmitz-Gotha Fahrzeugwerke GmbH számára nyújtott állami támogatásokról szóló, 2002. október 30-i 2003/194/EK határozat (HL 2003. L 77., 41. o., a továbbiakban: a megtámadott határozat) elfogadásával zárta le. Kifejtette, hogy az iránymutatások 3.2.2. C pontja értelmében az arányosság feltétele megköveteli, hogy a torzító hatás korlátozása érdekében a támogatást szigorúan a szerkezetátalakítás lehetővé tételéhez feltétlenül szükséges minimumra korlátozzák. A Bizottság ezenkívül pontosította, hogy a támogatás nem fordítható a szerkezetátalakításhoz nem szükséges új beruházások finanszírozására. A jelen ügyben a Bizottság álláspontja szerint a TSE támogatásból finanszírozott visszavásárlását új beruházásnak kell minősíteni, amelynek a szerkezetátalakítás lehetővé tételéhez való szükségességét a német hatóságok nem bizonyították. Ennél fogva a Bizottság úgy tekintette, hogy a támogatás nem felel meg az iránymutatások követelményeinek, és ennek következtében összeegyeztethetetlen a közös piaccal. A Bizottság szerint a megtámadott határozat értelmében a TSE megvásárlására fordított 2 200 000 DEM vételár nem korlátozódott a Schmitz-Gotha szerkezetátalakításához feltétlenül szükséges minimumra, mivel az 1 500 000 DEM értékű fennmaradó összeg kifizetése olyan feltételektől függött, amelyek a TSE megvásárlásának pillanatában még nem voltak ismertek. Ezért a megtámadott határozat 1. cikke értelmében a közös piaccal összeegyeztethetetlen állami támogatás értéke 2 200 000 DEM (1 120 000 EUR). A megtámadott határozat 2. cikke értelmében a Németországi Szövetségi Köztársaság köteles visszakövetlni ezt az összeget a Schmitz-Gothától.

Eljárás és a felek kérelmei

18 Az Elsőfokú Bíróság Hivatalánál 2003. január 16-án benyújtott kérelmével a felperes előterjesztette a jelen keresetet.

19 Az előadó bíró jelentésére az Elsőfokú Bíróság (kibővített negyedik tanács) úgy határozott, hogy megnyitja a szóbeli szakaszt.

20 A 2006. január 12-i tárgyaláson a felek megtették szóbeli előadásaikat, és válaszoltak az Elsőfokú Bíróság kérdéseire.

21 Az Elsőfokú Bíróság a tárgyalás szóbeli szakaszában jegyzőkönyvbe vette, hogy a szóbeli eljárást és az ítéletet illetően megszüntethető a TSE cégnevének bizalmas kezelése, amelyet a megtámadott határozatban és a tárgyalásra készített jelentésben fenntartottak.

22 A felperes azt kéri az Elsőfokú Bíróságtól, hogy:

– elsődlegesen semmisítse meg a megtámadott határozatot;

– másodlagosan annyiban semmisítse meg a határozatot, amennyiben az túl magas összegben állapítja meg a visszafizetendő támogatást;

– kötelezze a Bizottságot a költségek viselésére.

23 A Bizottság azt kéri az Elsőfokú Bíróságtól, hogy:

– a keresetet mint megalapozatlant utasítsa el;

– kötelezze a felperest a költségek viselésére.

A jogkérdésről

24 A felperes három jogalapot hoz fel keresete alátámasztására. Az első jogalapot a visszatérítendő támogatásnak az iránymutatások 3.2.2. C pontja értelmében való szükségessége tekintetében vétett értékelési hibára alapítja. A második jogalap a megtámadott határozat során való hatáskörrel visszaélést kifogásolja. Harmadik jogalapjával, amelyet másodlagosan említ, a felperes azt állítja, hogy a Bizottság hibázott a visszatérítendő támogatás összegének megállapításakor.

Az első, a támogatás szükségessége tekintetében vétett mérlegelési hibára alapított jogalapról

A felek érvei

25 A felperes elsősorban támadja a Bizottság azon értékelését, amely szerint a vitatott támogatás – a TSE megszerzésére fehasznált összeget (2 200 000 DEM) illetően – összeegyeztethetetlen a közös piaccal, mivel nem felel meg az iránymutatásokban meghatározott követelményeknek.

26 A felperes azt állítja, hogy a TSE-ben való részesedésszerzés kezdettől fogva a szerkezetátalakítási projekt lényeges és szerves részét képezte, és hogy a Bizottságot értesítették erről.

27 E tekintetben a felperes vitatja a Bizottság azon megállapítását, miszerint a szerkezetátalakítási projekt a Schmitz-Gotha életképességének helyreállítását négy költségvetési évre írta elő, a TSE megszerzése nélkül, és így ez a részesedésszerzés legfeljebb annyiban lehetett hasznos a szerkezetátalakítás szempontjából, hogy annak időtartamát egy évvel csökkentette. A felperes megerősíti, hogy német hatóságok által neki bemutatott 1997. szeptember 2-i vállalkozási projekt és annak mellékletei (a „fejlesztési terv – veszteség és nyereség", a pénzügyi igazgatási terv, a Schmitz-Gotha beruházási vagyonának fejlesztésére vonatkozó terv) együttesen képezték a Schmitz-Gothának a TSE-vel történő egyesülésén alapuló szerkezetátalakítási tervet. Ezenkívül a felperes hangsúlyozza, hogy a fent hivatkozott „fejlesztési terv – veszteség és nyereség" címet viselő tervet az 1998. május 18-i bejelentés mellékleteként megküldték a Bizottságnak. Ezenfelül megjegyzi, hogy a befektetők csak a vállalkozási tervben meghatározott, a TSE visszavételét magában foglaló feltételekkel voltak készek a Schmitz-Gotha szerkezetátalakítására.

28 A felperes hozzáfűzi, hogy ellentmondás van a Bizottságnak a befektetők kilétének megismerésére vonatkozó álláspontjában. Megjegyzi, hogy iratai szerint a Bizottság nem tudott arról, hogy J. Koch a TSE egyik tulajdonosa, holott az erre a személyre vonatkozó részletes információt a megtámadott határozat elfogadását megelőzően megküldték számára. E tekintetben a felperes az 1998. május 18-i értesítő levelére, valamint a Bizottságnak címzett 2002. május 16-i és július 3-i levelére hivatkozik. Ezenkívül előadja, hogy a megtámadott határozatban a Bizottság maga erősíti meg, hogy J. Koch a TSE egyik tulajdonosa volt.

29 Másodsorban a felperes előadja, hogy a Bizottság alap nélkül állította a megtámadott határozat 64. pontjában, hogy a TSE-ben való részvétel nem volt szükséges a szerkezetátalakításhoz. A felperes előadja, hogy a Bizottság nyilvánvaló értékelési hibát vétett, mivel a támogatás jellege arányosságának értékelésekor nem vette figyelembe az előtte ismert lényeges tényeket.

30 A felperes úgy véli, hogy a szerkezetátalakítás sikerének biztosítására a Schmitz-Gothának saját termékeit kell fejlesztenie, hogy önállóan tudja teljesíteni a csoporton belüli megrendeléseket, és versenyképes legyen a piacon. A TSE-ben való részesedésszerzés lehetővé tette a megfelelő saját termékek kifejlesztéséhez szükséges know-how-nak a Schmitz-Gothába történő közvetlen integrálását, mivel a TSE tulajdonosai átvették az ügyvezetést, valamint részben a Schmitz-Gothán belül a gyártásért és a fejlesztésért felelős osztályt. Ennek következtében a felperes vitatja a Bizottság arra vonatkozó feltételezését, hogy a TSE megszerzésének egyetlen indítéka a Schmitz-Gotha termelési költségeinek csökkentése volt.

31 A felperes hozzáteszi, hogy csak a TSE visszavásárlása biztosíthatta a szerkezetátalakításhoz szükséges know-how integrációját. Feltételezésének alátámasztására a TSE rendkívül magas költségű – a know-how külső szolgáltatók általi feljesztésére irányuló – ajánlatára hivatkozik.

32 A keresetlevél mellékletét képező információk segítségével, amely információk a Schmitz-Gothának a külső vállalkozások felé történt eladásokból származó üzleti forgalmának a növekedését mutatják be táblázat formájában (a továbbiakban: „a Schmitz-Gotha üzleti forgalmának növekedése" című dokumentum), a felperes az üzleti forgalmának jelentős növekedésével bizonyítja, hogy a TSE megvásárlásával az önálló fejlesztési egység közvetlen beillesztésének mekkora része volt a sikeres szerkezetátalakításban.

33 A felperes azt is előadja, hogy a Bizottságnak a rendelkezésére álló információk alapján módjában állt megítélni, hogy a szerkezetátalakítás miatt szükséges volt a TSE-ben való részesedésszerzés, és módjában állt arra következtetni, hogy a támogatás összhangban volt az iránymutatások 3.2.2. C pontja szerinti feltétlenül szükséges minimum követelménnyel. Különösen nyilvánvalóan következik ez a német hatóságok 2002. július 3-i leveléből, amely szerint a Schmitz-Gotha termelési költségében csökkentek a beszállítások, és kizárólag a TSE-ben való részesedésszerzés tette lehetővé a Schmitz-Gotha számára a know-how-ban jelentkező elmaradásának orvoslását.

34 A Bizottság elsősorban emlékeztet arra, hogy az EK 87. cikk (3) bekezdésére tekintettel széles mérlegelési jogkörrel rendelkezik az állami támogatásoknak a közös piaccal való összeegyeztethetőségének megítélése során. A Bizottság előadja, hogy a felperes érvei nem bizonyítják a nyilvánvaló értékelési hiba jelen ügyben való fennállását, és hozzáteszi, hogy a felperes a Bizottság értékelését a sajátjával igyekszik helyettesíteni.

35 A Bizottság másodsorban hangsúlyozza, hogy a Bíróság ítélkezési gyakorlata és az EK-Szerződés 93. cikkének alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 1999. március 22-i 659/1999/EK tanácsi rendelet (HL L 83., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 1. kötet, 339. o.) értelmében jogosult lezárni az eljárást, és jogosult a rendelkezésére álló adatok alapján dönteni, amennyiben valamely tagállam a felé intézett felszólítások ellenére nem nyújtja be a tőle kért tájékoztatást.

36 E tekintetben a Bizottság megjegyzi, hogy a felperes a TSE visszavásárlásának állítólagos szükségességét, amely lehetővé tette a Schmitz-Gotha szerkezetátalakítását, alapvetően azokra az információkra alapozza, amelyekről nem volt tudomása a megtámadott határozat elfogadásakor, és amelyeket ebből következően az Elsőfokú Bíróság nem vehet figyelembe.

37 A Bizottság pontosítja, hogy a Németországi Szövetségi Köztársaságnak címzett, a TSE tulajdonosainak kilétére és a befektetés szükségességére vonatkozó információk benyújtására irányuló felszólítások és a német hatóságoknak címzett 2002. március 4-i levél ellenére a TSE megvásárlására irányuló, a keresetlevél mellékletét képező szerződésekről senki nem tájékoztatta őt a megtámadott határozat elfogadását megelőzően. Ugyanez a helyzet a vállalkozási projekt és a TSE által készített, a felperes know-how-jának fejlesztésére irányuló projekt esetében, amelyeket szintén csatoltak a keresetlevélhez, valamint az e tárgyban tett és magában a keresetlevélben található részletes észrevételek tekintetében. A Bizottság fenntartja, hogy sohasem állította, hogy nem ismerte J. Koch tulajdonost. Mindenesetre megjegyzi, hogy a közigazgatási eljárás során a német hatóságok által benyújtott információk csak mellékes módon említették J. Kochot mint a TSE tulajdonosát. Másrészt a Bizottság előadja, hogy sohasem tájékoztatták a TSE többi tulajdonosának kilétéről.

38 A Bizottság úgy véli, hogy a megtámadott határozat elfogadása idején rendelkezésére álló információk alapján csupán a TSE megvásárlásának hasznosságát volt módjában megítélni, de soha nem bizonyították ezen beruházásnak a vitatott támogatásból történő finanszírozásának a szükségességét. Álláspontja szerint a TSE megvásárlására vonatkozó és az 1998. május 18-i bejelentésben, valamint a 2001. augusztus 10-i, a 2002. május 16-i, a május 28-i és a július 3-i, a válaszirat mellékleteit képező levelekeben található információk nem engedtek arra következtetni, hogy a nevezett befektetés az iránymutatások értelmében a szerkezetátalakítás szükséges részét képezte.

39 A Bizottság azt is megállapítja, hogy a rendelkezésére álló információk a TSE visszavásárlását alapvetően a közbenső szállító elmaradásából érvényesített haszonra és az ennek megfelelő árrésre alapítják, miközben a keresetlevélben ezt a szempontot viszonylagossá tették. Még ha ebből az információból az következne is, hogy a TSE megvásárlása lehetővé tette az új termékek kifejlesztéséhez szükséges szakmai know-how megszerzését, a Bizottság megjegyzi, hogy ezt az állítást nem indokolták, és nem fejtették ki pontosan. A Schmitz-Gotha csak a keresetlevélben fejtette ki és indokolta alaposan, hogy a TSE visszavásárlása szükséges volt szerkezetátalakításhoz szükséges

know-how megszerzéséhez. A Bizottság azt is megemlíti, hogy a német hatóságok a közigazgatási eljárás során nem pontosították, hogy az említett ügylet szükséges a szerkezetátalakítási támogatás megszerzéséhez.

40 Harmadsorban a Bizottság úgy véli, hogy ezen beruházás céljait – nevezetesen a termelési költségek csökkentését és az új termékek kifejlesztéséhez szükséges know-how megszerzését – a TSE megszerzése nélkül is el lehetett volna érni, tekintettel arra, hogy a Schmitz-Gotha ügyvezetője egyben a TSE ügyvezetője és fő részvényese is volt, aki ennek következtében különleges együttműködést tudott volna kialakítani a két társaság között.

Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

– Előzetes észrevételek

41 A Bizottság az EK 87. cikk (3) bekezdése értelmében széles mérlegelési jogkört élvez, amelynek gyakorlása magában foglalja a közösségi összefüggésben megvalósítandó gazdasági és szociális rendszerek összetett értékelését. A bírósági felülvizsgálat ezen mérlegelési jogkör tekintetében az eljárási és az indokolási szabályok betartására, valamint a megállapított tények tényleges pontosságának, a téves jogalkalmazás, a tények nyilvánvaló mérlegelési hibája hiányának és a hatáskörrel való visszaélés vizsgálatára korlátozódik (lásd a Bíróság C-372/97. sz., Olaszország kontra Bizottság ügyben 2004. április 29-én hozott ítéletének [EBHT 2004., I-3679. o.] 83. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

42 Mérlegelési jogkörének gyakorlása során a Bizottság ragaszkodhat olyan intézkedésekhez, mint a kérdéses iránymutatások, amennyiben ezek az intézmény által

követett irányvonal elveit tartalmazzák, és nem térnek el a Szerződés rendelkezéseitől (az Elsőfokú Bíróság T-214/95. sz., Vlaamse Gewest kontra Bizottság ügyben 1998. április 30-án hozott ítéletének [EBHT 1998., II-717. o.] 79. pontja). Az ilyen intézkedések egybeesnek a Bizottság arra vonatkozó akaratával, hogy közzétegye az általa követni kívánt irányvonalra vonatkozó és egyedi döntési alapjául szolgáló elveket (az Elsőfokú Bíróság T-187/99. sz., Agrana Zucker und Stärke kontra Bizottság ügyben 2001. június 7-én hozott ítéletének [EBHT 2001., II-1587. o.] 56. pontja).

43 Ahhoz, hogy a nehéz helyzetben lévő vállalkozás szerkezetátalakítási támogatási tervéről ki lehessen nyilvánítani, hogy az EK 87. cikk (3) bekezdésének c) pontja alapján összeegyeztethető a közös piaccal, a tervnek olyan szerkezetátalakítási tervhez kell kapcsolódnia, amely a vállalkozás tevékenységeinek csökkentésére vagy az e tevékenységekben bekövetkező irányváltásra vonatkozik (a Bíróság C-278/92 – C-280/92. sz., Spanyolország kontra Bizottság ügyben 1994. szeptember 14-én hozott ítéletének [EBHT 1994., I-4103. o.] 67. pontja és a C-17/99. sz., Franciaország kontra Bizottság ügyben 2001. március 22-én hozott ítéletének [EBHT 2001., I-2481. o.] 45. pontja).

44 Az iránymutatás 3.2.2. pontja, amely pontosítja ezt a követelményt, a szerkezetváltási tervet három anyagi feltételnek rendeli alá. Az első: a tervnek a kedvezményezett vállalkozás számára lehetővé kell tennie az életképesség ésszerű határidőn belüli és reális módon történő visszanyerését (a 3.2.2. pont A pontja), a második: a tervnek meg kell akadályoznia a verseny torzulását, amely nem megengedhető (a 3.2.2. pont B pontja), a harmadik: a tervnek arányban kell állnia a szerkezetátalakítás költségeivel és előnyeivel (a 3.2.2. pont C pontja).

45 Mivel ezek konjunktív feltételek, már az egyik hiánya elegendő ahhoz, hogy a Bizottság összeegyeztethetetlennek nyilvánítsa a szerkezetátalakítási támogatás tervét (az Elsőfokú Bíróság T-171/02. sz., Sardegna kontra Bizottság ügyben 2005. június 15-én hozott ítéletének [EBHT 2005., II-2123. o.] 128. pontja; ebben az értelemben lásd a Franciaország kontra Bizottság ügyben hozott, fent hivatkozott ítélet 49. és 50. pontját is).

46 A jelen ügyben a megtámadott határozatot az iránymutatások alapján, pontosabban annak 3.2.2. C pontja alapján fogadták el.

47 Ebből a rendelkezésből következik, hogy a szóban forgó támogatásnak feltétlenül szükségesnek kell lennie a kedvezményezett életképességének helyreállításához, azaz nemcsak az érintett vállalkozás szerkezetátalakítási céljainak kell megfelelnie, hanem egyben arányosnak is kell lennie ezzel a céllal, tehát a támogatás minden olyan része, amely meghaladja a kedvezményezett életképességének szorosan vett helyreállítását, főszabály szerint nem engedélyezhető az iránymutatások értelmében.

48 Ezenkívül az érintett tagállamra hárul az a kötelezettség, hogy a Bizottsággal való együttműködési kötelezettségének való megfelelés érdekében valamennyi olyan adatot a Bizottság rendelkezésére bocsásson, amely lehetővé teszi, hogy a Bizottság ellenőrizze a tagállam által óhajtott felmentés feltételeinek meglétét (lásd a Sardegna kontra Bizottság ügyben hozott, fent hivatkozott ítélet 129. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

49 Ezen megfontolások értelmében kell a megtámadott határozatot vizsgálni, amely a felperes szerint nyilvánvaló értékelési hibát tartalmaz.

– A felperes által hivatkozott nyilvánvaló értékelési hibáról

50 A megtámadott határozat 62–64. pontjában a Bizottság a következőket fejti ki:

„(62) [...] J. Koch a befektetők egyike volt, egyben pedig a TSE alapítója és ügyvezető tagja, valamint mindkét társaság jövőbeni ügyvezetője. A Bizottság ismét utal arra,

hogy a felvilágosítás-nyújtás iránti felszólítás ellenére Németország sem az átruházási szerződést, sem a TSE eredeti tulajdonosi viszonyaira vonatkozó írásbeli adatokat nem nyújtotta be. Ezért – az egyéb körülményekre és a szóban közölt információkra figyelemmel – a Bizottság nem zárhatja ki, hogy az átvételt megelőzően a TSE jelentős része közvetlenül vagy közvetetten J. Koch, illetve családja tulajdonában állt. Németország kijelentette, hogy a Schmitz-Gotha nem tudta volna előállítani a TSE-től vásárolt alkatrészeket, és nem volt abban a helyzetben, hogy a szállítási feltételeken érezhetően javíthasson, így az átvétel fő célja a termelési költségek csökkentése volt. A Bizottság nem zárhatta ki azt, hogy a TSE megvásárlásával a finanszírozásra és a szerkezetátalakításra fordítandó összeg jelentős része ténylegesen az új befektetők valamelyikének került kifizetésre. Mindenesetre a TSE átvétele nem volt szükséges a TSE-vel való jó együttműködés kialakításához. Mivel J. Koch a TSE alapítója és ügyvezető tagja volt, és később a Schmitz-Gotha ügyvezetője is lett, valószínűtlennek tűnik, hogy nem lehetett volna kedvezőbb vásárlási feltételeket megállapítani. Ezenkívül egy versenyképes vállalkozásnak alapvetően képesnek kell lennie arra, hogy beszállítási szükségleteit a szokásos piaci árakon biztosítsa, anélkül hogy pénzügyi nehézségek közé kerülne.

(63) A Németország által benyújtott információk azt mutatják, hogy a TSE átvétele hasznos beruházás volt a társaság részéről, mivel figyelemreméltó megtakarításokhoz vezetett, amelyek hozzájárultak a szerkezetátalakítási szakasz egy évvel való megrövidítéséhez. Ez azonban nem jelenti szükségszerűen azt, hogy a befektetés szükséges volt a szerkezetátalakítás végrehajtásához. Ha egy vállalkozás támogatást kap szerkezetátalakításának finanszírozására, alapvetően nem minden hatékonyságnövelő beruházás megengedett, hiszen ezek a beruházások csökkentik a támogatás kedvezményezettjének azt a képességét, hogy saját eszközeiből finanszírozza a szerkezetátalakítást. Mivel a támogatás célja a vállalkozás versenyképességének ésszerű időn belüli helyreállítására korlátozódik, valamely beruházás csak akkor tekinthető a szerkezetátalakításhoz szükségesnek, ha a beruházás nélkül a szerkezetátalakítás sikere összességében megkérdőjeleződne, vagy indokolatlanul késlekedne. Minden befektetés, amely meghaladja a versenyképesség ésszerű időn belüli helyreállításához szükséges mértéket, szükségszerűen olyan pénzügyi forrásokat használ, amelyeket a ténylegesen szükséges szerkezetátalakítási költségekre kellett volna fordítani, és amelyek ezáltal csökkentették volna a szerkezetátalakításhoz szükséges hozzájárulást. Ebből következik, hogy a szerkezetátalakításhoz nem

ebben az értelemben szükséges beruházások olyan támogatási intenzitáshoz vezetnek, amelyek meghaladják a szerkezetátalakításhoz az arányosság követelménye szerint szükséges minimumot.

(64) A szállítási költségek csökkentése önmagában nem igazolhatja, hogy a TSE visszavásárlása szükséges volt a szerkezetátalakításhoz. Ezenkívül meg kell állapítani, hogy Németország sohasem jelezte, hogy a TSE megvásárlása nélkül a szerkezetátalakítás sikere megkérdőjeleződött vagy indokolatlanul késlekedett volna. Az eredeti szerkezetátalakítási terv a TSE megvételének figyelembevétele nélkül is pozitív eredmény elérését irányozta elő a negyedik üzleti évre. A legújabb információk szerint ezt az időtartamot egy évvel csökkentették. Mindenesetre a nyereségességi küszöb négy év alatti elérése sem tekinthető a szerkezetátalakításhoz aránytalan időtartamnak. Sőt, ellenkezőleg, abból kell kiindulni, hogy az eredeti terv már a versenyképesség meglehetősen gyors helyreállítását írta elő. Ezért meg kell állapítani, hogy a szerkezetátalakítást a TSE megvétele nélkül is sikeresen végre lehetett volna hajtani ésszerű időn belül, a TSE megvétele tehát nem volt szükséges a szerkezetátalakítás sikeréhez. Ezért a Bizottság megállapítja, hogy a TSE megszerzése nem volt elengedhetetlen a terv céljainak eléréséhez, ebből azonban az következik, hogy az e vásárlásra fordított eszközöknek a szerkezetátalakítás finanszírozásához kellett volna hozzájárulniuk, hogy így csökkentsék a támogatásnak a szerkezetátalakítás finanszírozásához szükséges összegét."

51 Első jogalapjának alátámasztására a felperes először lényegében azt adja elő, hogy a megtámadott határozatot ténybelileg téves feltevésre alapozták, amely szerint a TSE megvétele csupán a szerkezetátalakítás egy évvel való csökkentését tette lehetővé. Állításának alátámasztására a felperes a vállakozási tervre és annak mellékleteire hivatkozik, nevezetesen a „fejlesztési terv – veszteség és nyereség"-re, a pénzügyi igazgatási tervre, és a Schmitz-Gotha beruházási befektetéseinek fejlesztésére vonatkozó tervre, amelyeket a német hatóságok benyújtottak, és amelyek a keresetlevél mellékleteit képezik. Ezenkívül a felperes arra hivatkozik, hogy a Bizottságnak a TSE tulajdonosai kilétének tekintetében rendelkezésére álló információkra vonatkozó állításai ellentmondóak. Állításainak alátámasztására a felperes az 1998. május 18-i bejelentésre, valamint a Bizottságnak címzett 2002. május 16-i és 2002. július 3-i levélre hivatkozik; ezeket csatolták a felek irataihoz.

52 A fenti érvelés nem fogadható el.

53 Előzetesen meg kell állapítani, hogy a megtámadott határozat elfogadásának időpontjában a Bizottság nem rendelkezett a felperes által hivatkozott vállalkozási tervvel, kivéve a „Fejlesztési terv – veszteségek és nyereségek" című dokumentumot, amelyet az 1998. május 18-i bejelentéshez csatoltak.

54 Emlékeztetni kell arra, hogy az ítélkezési gyakorlat értelmében valamely közösségi aktus jogszerűségét az aktus meghozatalának időpontjában fennálló ténybeli és jogi elemek függvényében kell mérlegelni, és különösen a Bizottság által felhozott megfontolásokat kizárólag azon információk alapján kell vizsgálni, amelyekkel a Bizottság abban az időben rendelkezett (a Bíróság 234/84. sz., Belgium kontra Bizottság ügyben 1986. július 10-én hozott ítéletének [EBHT 1986., I-2263. o.] 16. pontja, valamint az Elsőfokú Bíróság T-371/94. és T-394/94. sz., British Airways és társai kontra Bizottság ügyben 1998. június 25-én hozott ítéletének [EBHT 1998., II-2405. o.] 81. pontja, a T-123/97. sz., Salomon kontra Bizottság ügyben 1999. október 6-án hozott ítéletének [EBHT 1999., II-2925. o.] 48. pontja és a T-126/99. sz., Graphischer Maschinenbau kontra Bizottság ügyben 2002. május 14-én hozott ítéletének [EBHT 2002., II-2427. o.] 33. pontja). Ennek következtében a felperes a megtámadott határozat jogszerűségét nem kérdőjelezheti meg olyan körülményekre való utalással, amelyek a közigazgatási eljárás során nem voltak ismertek a Bizottság előtt (lásd e tekintetben a Spanyolország kontra Bizottság ügyben hozott, fent hivatkozott ítélet 31. pontját). Ugyanez érvényes arra, ha a felperes – mint a jelen ügyben – nem vett részt a vizsgálati eljárásban, noha, mint a kérdéses támogatás kedvezményezettjére, kifejezetten utaltak rá ezen eljárás során, és a Bizottság felhívta a német hatóságokat és az esetleges érdekelt feleket, hogy bizonyítsák a TSE megvásárlásának szükségességét (ebben az értelemben lásd az Elsőfokú Bíróság T-111/01. sz. és T/133/01. sz., Saxonia Edelmetalle kontra Bizottság ügyben 2005. május 11-én hozott ítéletének [EBHT 2005., II-1579. o.] 67–70. pontját). Amennyiben a Bizottság az érdekeltek számára lehetővé tette a megfelelő nyilatkozattételt, nem lehet felróni neki, hogy nem vett figyelembe olyan tényeket, amelyeket már a közigazgatási eljárás folyamán közölni kellett volna vele, de nem adták elő őket; a Bizottság nem kötelezhető arra, hogy hivatalból és feltételezések alapján vizsgálja, hogy milyen tényeket kellett volna a tudomására hozni. (ebben az értelemben lásd az Elsőfokú Bíróság T-109/01. sz., Fleuren Compost kontra Bizottság ügyben 2004. január 14-én hozott ítéletének [EBHT 2004., II-127. o.] 48. és 49. pontját). Következésképpen jogalapjának megalapozása végett a felperes nem hivatkozhat a keresetlevélhez csatolt vállalkozási tervre.

55 Ezt a pontosítást követően lényeges emlékeztetni arra, hogy noha a TSE-t két esetben említették az 1998. május 18-i bejelentésben, ezek az említések egyértelműen mellékesek voltak azokhoz képest, amelyek a felperes szerkezetátalakításának működésére vonatkoztak, és nem jelezték, hogy a TSE megvásárlását a bejelentett támogatási intézkedésből fogják finanszírozni. Azt jelezték, hogy J. Koch az általa alapított TSE ügyvezetője. Ez a dokumentum – a Schmitz-Gotha termelésére vonatkozó részében – pontosította, hogy „ezenkívül a gépjárművek gyártását különösen ésszerűen fogják megszervezni, a TSE beszállító megvásárlásának köszönhetően, illetve a [gépjárművek] gyártási szakaszainak, valamint az előzetes összeszerelés elkülönítése révén", és hogy „az új társaság tulajdonosai termelési és »reengineering«-ismereteket hoznak a társaságba". A tárgyaláson a felperes az e pontra vonatkozó kérdéseknél nem tudta megmagyarázni, hogy – ha állítása szerint a TSE megvásárlása szükséges volt a Schmitz-Gotha szerkezetátalakításához – az 1998. május 18-i bejelentésben miért csak ez a két mellékes említés történt. Másrészt a nevezett levél rendelkezéseiből, amelyeket az eljárás megindításáról szóló határozat megismétel, kiderül, hogy a Schmitz-Gotha 1997-ben kezdett szerkezetátalakítását 2000-ben be kellett volna fejezni. Az Elsőfokú Bíróság – a Bizottsághoz hasonlóan – hangsúlyozza, hogy ez az utalás a TSE-nek a Schmitz-Gotha által történt megvásárlásától teljesen függetlenül jelenik meg.

56 Ami felperes azon kifogását illeti, miszerint J. Koch kilétének ismeretével kapcsolatban a Bizottság állásfoglalása ellentmondásos, meg kell állapítani, hogy a Bizottságnak – mint azt a megtámadott határozat 62. pontjában jelezte – tudomása volt a J. Kochot a TSE-hez kötő személyes kapcsolatról. Ugyanakkor irataiban a Bizottság árnyalta az említett kapcsolatról való tudomásának szintjét. Mindenesetre a peres eljárás során érvényesített ezen megjegyzések e ponton nem érinthetik a megtámadott határozat tartalmát és jogszerűségét. A felperes e tekintetben tett bírálatai tehát eredménytelenek.

57 Másodszor, amikor a felperes számos, a keresetlevélhez csatolt iratra hivatkozik (nevezetesen az 1997. október 9-i két szerződésre, a vállalkozási projektre, az 1998. május 18-i bejelentésre, „a Schmitz-Gotha üzleti forgalmának növekedése" címet viselő dokumentumra, a know-how-nak a külső szolgáltatók általi fejlesztéséről szóló TSE-projketre, valamint az ellenkérelemhez mellékletként csatolt és a

Németországi Szövetségi Köztársaság által a Bizottságnak címzett 2001. augusztus 10-i, 2002. május 16-i, május 28-i és július 3-i levelekre), akkor lényegében azt állítja, hogy a TSE-nek a vitatott támogatásból történt megvásárlása megfelelt a „szigorúan szükséges minimum" feltételének, mivel a TSE-nek a Schmitz-Gothába való integrálása elengedhetlen volt ahhoz, hogy lehetővé tegye számára saját termékei kifejlesztését, és ennek következtében önállóvá, illetve a piacon versenyképessé váljon. A felperes azt állítja, hogy a Bizottság értékelésében arra az állításra szorítkozott, miszerint a TSE-nek a Schmitz-Gotha általi megvásárlásának az egyetlen következménye a költségcsökkentés volt, és a Bizottság nem vette figyelembe a know-how integrálását, amely a felperes szerint csak ezzel a vásárlással volt megvalósítható.

58 Ez az érvelés még kevésbé állja meg a helyét.

59 Mindenekelőtt – a fenti 54. pontban a vállalkozási projekttel kapcsolatosan tett megállapításokhoz hasonlóan, amelyet az Elsőfokú Bíróság nem vehet figyelembe, mert a peres eljárás során terjesztették elő – a megtámadott határozat jogszerűségének vizsgálata során az 1997. október 9-i két szerződés, valamint a TSE-nek a know-how külső szolgáltatók általi kifejlesztésére vonatkozó projektje nem vehető figyelembe, mivel a megtámadott határozat elfogadását megelőzően ezeket az iratokat nem közölték a Bizottsággal.

60 Ebből következik, hogy a Bizottságnak a megtámadott határozat 62–64. pontjában található nyilvánvaló értékelési hibájára vonatkozó állítást kizárólag az ezen határozat elfogadásakor a Bizottság rendelkezésére álló dokumentumok alapján kell megvizsgálni, azaz az 1998. május 18-i bejelentés (amely tartalmazta a Schmitz-Gotha által csatolt „fejlesztési terv – veszteségek és nyereségek" című dokumentumot), a „Schmitz-Gotha üzleti forgalmának növekedése" címet viselő dokumentum, illetve a Németországi Szövetségi Köztársaság által a Bizottságnak címzett 2001. augusztus 10-i, 2002. május 16-i, május 28-i és július 3-i levelek alapján.

61 Ezután – ezekre a dokumentumokra figyelemmel – meg kell jegyezni, hogy az 1998. május 18-i bejelentésben a Németországi Szövetségi Köztársaság előadta egyrészt, hogy a gépjárművek gyártását a Schmitz-Gothán belül különösen ésszerűen szervezték meg, a TSE beszállító megvásárlásának köszönhetően, illetve a [gépjárművek] gyártási szakaszainak, valamint az előzetes összeszerelés elkülönítése révén", másrészt „az új társaság tulajdonosai termelési és »reengineering«-ismereteket hoztak a társaságba".

62 2001. augusztus 10-i levelükben a német hatóságok a TSE megvásárlásának két következményét jelölték meg. Először megemlítik, hogy a vásárlás lehetővé tette a gyártási költségek csökkentését egy közbenső szállító elmaradása és az így megmaradó árrés révén. Másodszor megerősítik, hogy ez a vásárlás „olyan technikai know-how megszerzését eredményezte [...], amely lehetővé tette a tiszta termelésnek és a technikai fejlesztési kapacitásoknak a versenyképesség visszaállítása érdekében történő összekapcsolását".

63 2002. május 16-i levelükben a TSE megszerzésének szükségessége tekintetében a német hatóságok hangsúlyozzák, hogy „a Schmitz-Gotha számára a TSE megszerzésének elsősorban a költségoldalon volt nagy jelentősége". A know-how tekintetében megerősítik, hogy „a Schmitz-Gothának nem volt lehetősége, hogy más módon szerezze meg a TSE által az alkatrészépítés területen kifejlesztett know-how-t. Az alkatrészek belső kifejlesztésének költségei és az alkatrészek saját termelés számára történő előállítása túl nagy ráfordítást igényelt volna pénzben és időben ahhoz, hogy a Schmitz-Gotha nyereségesen működjön, mivel az ehhez szükséges know-how majdnem teljesen hiányzott nála".

64 2002. május 28-i levelében a Németországi Szövetségi Köztársaság a TSE megvételének szükségességét egyrészt a magas színvonalú technológiát és kiváló minőséget képviselő gépjárműalkatrészek megszerzésének szükségességére alapítja, amelyet „tekintettel a korlátozott termelési számokra, a Schmitz-Gotha nem tudott megfelelő mennyiségben vásárolni ahhoz, hogy jelentős költségcsökkentéshez szükséges beszerzési feltételeket érjen el, amely azután lehetővé teszi a versenyképes

árképzést", másrészt pedig arra a körülményre, hogy a Schmitz-Gothának „nem állt rendelkezésére más lehetőség, hogy megszerezze a TSE által az alkatrészek gyártásában kifejlesztett technológiát".

65 A felperes által a tárgyaláson ismét idézett 2002. július 3-i levelében a Németországi Szövetségi Köztársaság kiegészítette fent előadottakat. Így pontosította, hogy a TSE-ben való részvételnek köszönhetően a termelési költségeken belül csökkent a beszállítói rész, mivel a vásárlás közel 5 000 000 DEM értékű megtakarítási lehetőséget jelentett 1998–2002 között, és a Schmitz-Gotha rentabilitását a szerkezetátalakítás tervezett vége előtt egy évvel elérték. A TSE megszerzése különösen a felperes beszállítói költségeinek csökkentése szempontjából volt elengedhetetlen, mivel a Schmitz-Gotha számára kizárólag a TSE-ben való részesedésszerzés tette lehetővé a hiányzó know-how megszerzését, és mivel a Schmitz-Gotha nem volt olyan helyzetben, hogy kialkudja a többi vállalkozásnak biztosított engedményeket.

66 A „Schmitz-Gotha üzleti forgalmának növekedése" címet viselő, a keresetlevélhez csatolt dokumentum táblázat formában bemutatja a Schmitz-Gothának a harmadik társaságok részére 1997 és 2000 között történt eladásokból származó üzleti forgalmát.

67 A fent hivatkozott levelek összességéből az következik, hogy a német hatóságok egyrészt alapvetően a termelési költségek csökkentését célozták meg, amelyet a Schmitz-Gotha a TSE megszerzésével és ezáltal a közbenső beszállítók kiiktatásával kívánt elérni, másrészt kiemelték, hogy ez az üzlet megszerezte a felperes számára a saját termékei kifejlesztéséhez szükséges know-how-t.

68 Az első magyarázat tekintetében az Elsőfokú Bíróság megállapítja, hogy – mint azt a Bizottság joggal megjegyezte – az ilyen költségcsökkentések nem bizonyítják, hogy a

Schmitz-Gotha szerkezetátalakítását a TSE megszerzése, azaz az állam számára kevésbé költséges beruházás nélkül nem lehetett volna az eredetileg megszabott határidőn belül megvalósítani. Különösen az a körülmény, amelyet a felperes által idézett 2002. július 3-i levél hangsúlyoz, nevezetesen hogy ezeket a megtakarításokat a Schmitz-Gotha 1998 és 2002 között, azaz a vitatott támogatás kifizetését követően tudta elérni, nem igazolja, hogy a TSE felperes általi megszerzése feltétlenül szükséges volt a Schmitz-Gotha szerkezetátalakításához, és így az átalakítást állami támogatási eszközökből kellett finanszírozni.

69 Ami a TSE know-how-jának a felperes üzleti tevékenységébe való beillesztését illeti, a német hatóságok a nevezett levélben csak a TSE megszerzésének szükségességét állítják, de nem adnak magyarázatot arra, hogy az eredmény eléréshez a TSE megszerzése miért volt az iránymutatások 3.2.2. C pontja szerinti értelemben feltétlenül szükséges. A német hatóságok ugyanis nem tudták megmagyarázni, hogy a Schmitz-Gotha autóalkatrészeinek fejlesztéséhez szükséges know-how megszerzéséhez miért az egész TSE megszerzésének finanszírozása volt a közpénzek legtakarékosabb felhasználási módja.

70 Igaz, mint azt a felperes is előadja, hogy a Bizottság csak nagyon röviden érintette a megtámadott határozat indokolásában a német hatóságok arra vonatkozó érvét, hogy a TSE-ben való részesedésszerzés azért volt szükséges, hogy a Schmitz-Gotha a gépjárműalkatrészek kifejlesztésére vonatkozó know-how-t megszerezze.

71 Eltekintve azonban attól, hogy ezt a kérdést nem egy nyilvánvalóan hibás értékelés, hanem egy esetleg hiányos indokolás vizsgálatának keretein belül kell érinteni, meg kell állapítani, hogy a Bizottság a megtámadott határozat 62. pontjában lényegében előadta, hogy a társasággal való jó együttműködés kialakításához a TSE átvétele nem

volt szükséges, különösen mert valószínűtlennek tűnik, hogy J. Koch, mint a TSE alapítója és ügyvezető tagja, és később a Schmitz-Gotha ügyvezetője, valóban nem tudott volna kedvezőbb vásárlási feltételeket kialkudni a TSE-nél.

72 Egyebekben pedig nem elfogadható a felperes arra vonatkozó érvelése, hogy a szükséges know-how-t nem tudta külső szolgáltatók révén megszerezni, mivel ezek a szolgáltatások – mint az a keresetlevélhez csatolt, a TSE 1997. augusztus 17-i, a know-how külső szolgáltatók általi kifejlesztésére vonatkozó projektjéből kiderül – túl drágák voltak.

73 Emlékleztetni kell ugyanis arra, hogy az Elsőfokú Bíróság a megtámadott határozat jogszerűsége vizsgálatának keretein belül nem veheti figyelembe a keresetlevélhez csatolt iratot (lásd a fenti 59. pontot). Másrészt még ha figyelembe vehetné is, ez az irat önmagában nem jelent elegendő bizonyítékot arra, hogy a TSE megszerzése teljes egészében feltétlenül szükséges volt ahhoz, hogy lehetővé tegye a felperes számára az iránymutatások 3.2.2. C pontja szerinti szerkezetátalakításhoz szükséges know-how megszerzését.

74 Noha a „Schmitz-Gotha üzleti forgalmának növekedése" című, szintén a keresetlevélhez csatolt dokumentum azt mutatja, hogy az üzleti forgalom jelentősen nőtt az 1997–2000-es időszakban, önmagában nem mutatja ki az emelkedés és a TSE megszerzése közötti összefüggést, és főleg nem alapozza meg TSE megszerzésének a felperesnek az iránymutatások 3.2.2. C pontja szerinti szerkezetátalakításához szükséges voltát. Ebből következően a Bizottság, még ha a megtámadott határozatban elmulasztotta is e dokumentum különös vizsgálatát, nem követett el nyilvánvaló értékelési hibát.

75 A teljesség kedvéért az Elsőfokú Bíróság megállapítja, hogy a megtámadott határozat elfogadása idején rendelkezésre álló dokumentumok összességében a német hatóságok nem írták körül pontosan annak a know-how-nak jellegét, amellyel a Schmitz-Gotha a TSE megszerzését követően rendelkezett volna.

76 A Bizottság számára a megtámadott határozat elfogadása idején rendelkezésre álló dokumentumok alapján meg kell állapítani, hogy a felperes nem tudta bizonyítani, hogy a megtámadott határozat – amikor úgy ítélte meg, hogy a német hatóságok nem bizonyították, hogy a TSE megszerzése szükséges volt a Schmitz-Gothának az iránymutatások 3.2.2. C pontja szerinti szerkezetátalakításához – nyilvánvaló értékelési hibát tartalmaz.

77 Az első jogalapot tehát el kell utasítani.

A második, a hatáskörrel való visszaélésre alapított jogalapról

A felek érvei

78 A felperes álláspontja szerint a megtámadott határozat hatáskörrel való visszaélést valósít meg, amennyiben elfogadásakor a Bizottság szubjektív megfontolásokra támaszkodott.

79 A felperes azt állítja, hogy a megtámadott határozatot azért fogadták el, hogy szankcionálják J. Koch feltételezett gazdagodását, aki állami eszközök kihasználásával saját hasznára megvette a vállalkozását. A felperes előadja, hogy a Bizottság a megtámadott határozat elfogadása során nem vette figyelembe azokat a tényleges megfontolásokat, amelyek a TSE megvételének a Schmitz-Gotha szerkezetátalakításához szükséges voltára vonatkoztak.

80 A Bizottság szerint ez a jogalap nem megalapozott.

Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

81 Az ítélkezési gyakorlat értelmében egy határozat csak akkor valósít meg hatáskörrel való visszaélést, ha objektív, helytálló és egybehangzó körülmények alapján feltehető, hogy a megadott céltól eltérő cél érdekében hozták (az Elsőfokú Bíróság T-46/89. sz., Pitrone kontra Bizottság ügyben 1990. október 23-án hozott ítéletének [EBHT 1990., II-577. o.] 71. pontja, valamint a T-92/00. sz. és T-103/00. sz., Diputación Foral de Álava és társai kontra Bizottság ügyben 2002. március 6-án hozott ítéletének [EBHT 2002., II-1385. o.] 84. pontja).

82 Meg kell állapítani, hogy jogalapja megalapozására a felperes nem hoz fel olyan objektív bizonyítékokat, amelyek arra engedének következtetni, hogy a megtámadott határozat elfogadásánál a Bizottságot a Schmitz-Gotha ügyvezetője esetleges gazdagodásának szankcionálására irányuló cél vezérelte.

83 Noha a Bizottság a megtámadott határozat 62. pontjában kiemelte az ügylet különlegességét, amennyiben kiemelte, hogy J. Koch, mint a felperes tulajdonosa és egyedüli ügyvezetője, olyan társaságot adott el, amelyet ő irányít, és már az övé, a

vételárat pedig a Németországi Szövetségi Köztársaság vitatott állami támogatásából fizettette ki.

84 Mindenesetre, amint az a felperes által előadott első jogalap vizsgálatánál már megállapításra került, a megtámadott határozat 63. és 64. pontjából világosan kiderül, hogy a Bizottság objektív megállapításokra támaszkodott annak megállapításakor, hogy jelen esetben nem teljesülnek az iránymutatások 3.2.2. C pontjának feltételei.

85 Ennek következtében a felperes által felhozott második jogalapot el kell utasítani.

A másodlagosan felhozott harmadik, a Bizottság által a visszatérítendő támogatás összegének megállapításakor elkövetett hibára alapozott jogalapról

A felek érvei

86 A felperes szerint, még ha az Elsőfokú Bíróság a közös piaccal összeegyeztethetetlennek találná is a TSE megvásárlását, csak 1 500 000 DEM-et lehetne visszakövetelni. A felperes előadja, hogy a vételár egy része, amely körülbelül 700 000 DEM-nek felel meg, nem sérti az állami támogatásokról szóló rendelkezéseket, mivel nem állt fenn veszteségkockázat. Itt ugyanis a Schmitz-Gotha folyóeszközeiről van szó – mint például a tőkeszámla, a rendelkezésre álló nyereségről szóló jelentések és az összevont éves többletek –, amelyekkel a felperes rendelkezett, és amelyeket bármikor felhasználhatott.

87 A Bizottság a felperes érveinek elutasítását kéri.

Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

88 Mint korábban kifejtésre került, a vitatott támogatás összeegyeztethetőségének megítélése a támogatásnak az érintett vállalkozás szerkezetátalakításához adott esetben fennálló szükségességén alapul. A felperes előadásaival ellentétben az érintett beruházással járó kockázatnak ehhez a kérdéshez nincs köze. A jelen ügyben nincs jelentősége annak a körülménynek, hogy a vitatott támogatást kockázatmentes beruházáshoz használták fel.

89 Ezenkívül emlékeztetni kell arra, hogy az iránymutatások 3.2.2. C pontja értelmében „[a] torzító hatás korlátozása érdekében a támogatásnyújtás formáját úgy kell meghatározni, hogy a vállalkozás ne juthasson olyan forrástöbblethez, amelyet a szerkezetátalakítási folyamathoz nem kapcsolódó agresszív, piactorzító tevékenységre használhat fel". A jelen ügy konkrét körülményei alapján az összeegyeztethetetlen támogatás bármilyen részbeni visszakövetelése magában hordozná azt a veszélyt, hogy a Schmitz-Gotha az iránymutatások 3.2.2. C pontja szerinti forrástöbblethez jut. A megtámadott határozat 2. pontjában a Bizottság tehát joggal rendelte el a 2 200 000 DEM visszatérítését.

90 Ennél fogva a harmadik jogalapot – és ezáltal a keresetet teljes egészében – el kell utasítani.

A költségekről

91 Az eljárási szabályzat 87. cikkének 2. §-a alapján az Elsőfokú Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pervesztes fél ezt kérte. Mivel a felperes pervesztes lett, a Bizottság kérelmének megfelelően kötelezni kell a költségek viselésére.

A fenti indokok alapján

AZ ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁG (kibővített negyedik tanács)

a következőképpen határozott:

1) A keresetet elutasítja.

2) A felperest kötelezi a költségek viselésére.

Legal Lindh Mengozzi

Wiszniewska-Białecka Vadapalas

Kihirdetve Luxembourgban, a 2006. április 6-i nyilvános ülésen.

E. Coulon H. Legal

hivatalvezető elnök